

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 687/2017-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. novembra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej Lexpert s. r. o., Horná 15, Banská Bystrica, za ktorú koná konateľ a advokát JUDr. Roman Dula, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd v konaní Okresného súdu Banská Bystrica vedenom pod sp. zn. 16 Up 132/2017, a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDACTED] odmieta.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. októbra 2017 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej Lexpert s. r. o., Horná 15, Banská Bystrica, za ktorú koná konateľ a advokát JUDr. Roman Dula, ktorou namieta porušenie svojich základných práv

podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) v konaní Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) vedeného pod sp. zn. 16 Up 132/2017.

V podstatnej časti sťažnosti sťažovateľka uviedla, že na základe jej návrhu vydal okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Up 132/2017 platobný rozkaz z 26. júla 2017, ktorým zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 14 221,28 € s príslušenstvom.

Žalovaný podal proti platobnému rozkazu odpor.

Sťažovateľka sa vyjadrila k vecnej neodôvodnenosti odporu a dala do pozornosti argumenty, pre ktoré by odpor žalovaného mal byť neúčinný, resp. neprípustný, čo by malo za následok, že by sa na odpor neprihliadalo, a teda platobný rozkaz z 26. júla 2017 by bol právoplatný a vykonateľný.

Okresný súd 22. septembra 2017 vyzval sťažovateľku, aby sa vyjadrila k odporu žalovaného a aby súčasne navrhla pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).

Podľa sťažovateľky v zmysle § 14 ods. 1 v spojení s § 12 ods. 1 písm. d) zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“) okresný súd mal odpor ako vecne neodôvodnený zamietnuť. V zmysle § 15 ods. 4 písm. b) zákona o upomínacom konaní postup okresného súdu znamená, že v rozpore s týmto zákonom prihliadol na vzájomnú žalobu žalovaného.

Výsledkom oboch týchto postupov okresného súdu je situácia, že sťažovateľka nemôže svoju nespornú pohľadávku od žalovaného vymáhať v exekučnom konaní na základe právoplatného a vykonateľného platobného rozkazu, a miesto toho bude musieť byť vec prejednávaná v konaní podľa Civilného sporového poriadku, čo samo osebe spôsobí zbytočné priesťahy oproti stavu, keby sa okresný súd náležite zaoberal obsahom odporu a postupoval v súlade s § 12 ods. 1 písm. d), resp. § 15 ods. 4 písm. b) zákona o upomínacom konaní. Svojím postupom sa okresný súd dopustil opatrenia, resp. iného zásahu, proti ktorému podáva sťažovateľka túto sťažnosť.

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„Okresný súd Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 16Up/132/2017 svojím opatrením, resp. iným zásahom, keď odpor žalovaného neodmietol ako vecne neodôvodnený, resp. keď odpor žalovaného nevyhodnotil za neprípustnú vzájomnú žalobu, porušil práva sťažovateľky, najmä právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd.

Opatrenie, resp. iný zásah Okresného súdu Banská Bystrica (ktoré je zrejmé z výzvy Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 06.09.2017), keď odpor žalovaného neodmietol ako vecne neodôvodnený, resp. keď odpor žalovaného nevyhodnotil za neprípustnú vzájomnú žalobu, sa zrušuje a vec sa vracia porušovateľovi na ďalšie konanie.

Porušovateľ Okresný súd Banská Bystrica je povinný zaplatiť sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1.000,- EUR do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Porušovateľ Okresný súd Banská Bystrica je povinný uhradiť sťažovateľke trovy právneho zastúpenia vo výške 374,81 EUR na účet právneho zástupcu sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak [§ 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)]. Návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (IV. ÚS 23/05). Judikatúra ústavného súdu stabilne pripomína, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci (napr. I. ÚS 214/09). Podľa právneho názoru ústavného súdu preto nemožno akceptovať, aby napĺňanie úsilia o spravodlivé súdne konanie príslušným všeobecným súdom v danej veci nahradzoval ústavný súd svojím vstupovaním a ingerenciou do tohto dosiaľ meritórne neskončeného konania. Ústavný súd môže urobiť zásah na ochranu ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv sťažovateľov až vtedy, keď už ostatné orgány verejnej moci nie sú schopné protiústavný stav napraviť (IV. ÚS 322/09).

Pridržiavajúc sa svojej stabilnej judikatúry ústavný súd ďalej poukazuje na to, že základné práva na súdnu ochranu (siedmy oddiel ústavy) „sú výsledkové“, to znamená,

musí im zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03), obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický c/a Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002), vyplýva, že ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru (obdobne I. ÚS 79/2015).

Sťažovateľka v sťažnosti namieta, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Up 132/2017 tým, že neodmietol odpor žalovaného ako vecne neodôvodnený, porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 listiny.

Ústavný súd pripomína, že ústavné súdnictvo je vybudované predovšetkým na zásade preskúmania právoplatne skončených vecí (m. m. IV. ÚS 187/09, III. ÚS 531/2014). V tejto súvislosti základné právo na súdnu ochranu „je výsledkové“, to znamená, musí mu zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08, III. ÚS 196/2015).

Ak je sťažovateľka toho názoru, že v namietanom konaní neboli rešpektované jej základné práva, bude mať možnosť svoje výhrady uplatniť pri využití prostriedkov právnej ochrany, ktoré jej v ďalšej fáze konania priznáva Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z.).

Pri predbežnom prerokovaní predloženej sťažnosti ústavný súd zistil, že ochranu sťažovateľkou označených práv zaručených v čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru je oprávnený poskytnúť všeobecný súd, a to v konaní o riadnych alebo

mimoriadnych opravných prostriedkoch proti rozhodnutiu vo veci samej, preto rešpektujúc požiadavku subsidiarity plynúcu z čl. 127 ods. 1 ústavy i svoju doterajšiu rozhodovaciu prax ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

Vo vzťahu k námietke porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka neodôvodnila, v čom vidí porušenie tohto základného práva, preto sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. novembra 2017